

Projectplan Waterwet

Capaciteitsvergroting gemaal Schaphalsterzijl.
Aanvullende werkzaamheden uitstroomgebied

projectnr. 600
28 oktober 2020

auteur(s)

J. (Julia) Klooker

Opdrachtgever

Waterschap Noorderzijlvest
Postbus 18
9700 AA Groningen

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel capaciteitsvergroting gemaal Schaphalsterzijk.....	3
1.2	Aanleiding en doel aanvullende werkzaamheden in uitstroomgebied	3
1.3	Ligging plan- en werkgebied.....	4
2	Aanvullende werkzaamheden uitstroomgebied	6
2.1	Maatregelen en werkwijze aanbrengen geleideschotten	6
2.2	Maatregelen en werkwijze herstel beschoeiing	6
2.3	Planning	6
3	Effecten van het plan en de werkzaamheden	7
3.1	Watersysteem.....	7
3.2	Waterveiligheid.....	7
3.3	Ecologie	7
3.4	Overlast voor de mensen	7
3.5	Legger en beheer en onderhoud	7
3.5.1	<i>Legger</i>	<i>7</i>
3.5.2	<i>Beheer, onderhoud en bediening van objecten</i>	<i>8</i>
4	Verantwoording.....	8
4.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving.....	8
4.2	Verantwoording van de keuzen in het project	8
4.3	Benodigde vergunningen en meldingen	8
5	Bevoegdheid en gevolgde procedure	9
5.1	Bevoegdheid terzake vaststelling en uitvoering van het plan.....	9
5.2	Procedure	9
6	Rechtsbescherming	9
7	Bijlagen (los toegevoegd):	10
7.1	Bijlage 1: Afbuigen uitstroomrichting gemaal Schaphalsterzijk	10
7.2	Bijlage 2: Ontwerpspecificatie uitstroomgeleidingrekken	10
7.3	Bijlage 3: Ontwerptekening uitstroomgeleidingrekken	10

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel capaciteitsvergroting gemaal Schaphalsterzijl

Het gemaal Schaphalsterzijl is één van de gemalen die in het beheersgebied van waterschap Noorderzijlvest de Elektraboezem (2e schil) bemalen. Bodemdaling (door aardgaswinning) en zeespiegelstijging betekenen dat er in de toekomst meer water moet worden verwerkt. Extreme weersituaties zoals heftigere regenbuien, zwaardere stormen en perioden van droogte hebben grotere schommelingen in het aanbod van water tot gevolg. Vanwege bovengenoemde effecten wordt de kans op wateroverlast groter. In de rapportage 'Droge Voeten 2050' staat omschreven welke maatregelen moeten worden genomen om de wateroverlast tegen te kunnen gaan (boezemveiligheid). In de AB-vergadering van 26 november 2014 zijn deze maatregelen vastgesteld.

Deze capaciteitsuitbreiding is één van de vastgestelde maatregelen om de verdeling van water tussen de boezemschillen te verbeteren tijdens piekwaterstanden. Gemaal Schaphalsterzijl is als meest strategische plek aangewezen om de haalbaarheid van de capaciteitsuitbreiding met 375 m³/minuut van de 2e schil te realiseren. De daarvoor benodigde renovatie wordt ook aangegrepen om het gemaal visvriendelijker te maken.

De aanpak van gemaal Schaphalsterzijl betreft een wijziging van een waterstaatswerk. Daarom dienen de doelstelling en consequenties (effecten) van de werkzaamheden getoetst te worden aan de doelstellingen van de Waterwet als genoemd in artikel 2.1 van de Waterwet in een Projectplan Waterwet. Dit projectplan is op 21 januari 2020 vastgesteld (ons kenmerk: z/19//033016).

1.2 Aanleiding en doel aanvullende werkzaamheden in uitstroomgebied

In het voorjaar van 2020 zijn de werkzaamheden aan het gemaal - die zijn beschreven in bovengenoemd Projectplan – gestart en in december 2020 wordt het nieuwe gemaal opgeleverd.

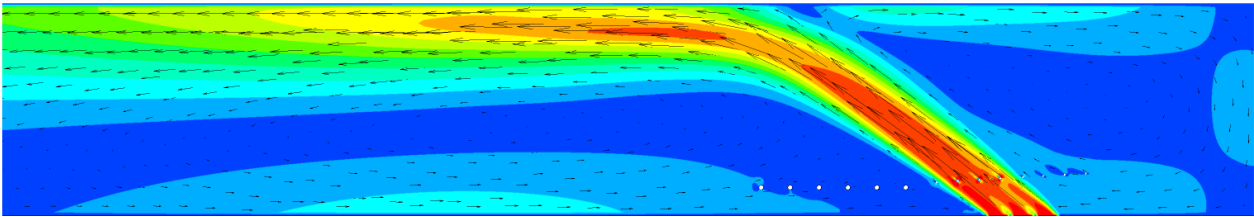
Benedenstrooms van het gemaal en de sluis liggen twee woonboten. Deze liggen aan de overzijde van de monding van de drie uitstroomkokers. Tijdens de bewonersavond in oktober 2019 hebben de woonbootbewoners verzocht om inzicht in het effect van de geplande capaciteitsvergroting op de stroomsnelheden rondom hun woonboten.

Waterschap Noorderzijlvest heeft hiervoor een notitie laten opstellen. De conclusie was dat de uitstroomsnelheid niet dermate toeneemt dat schade of overlast te verwachten is aan de tegenoverliggende oever en woonboten. Deze notitie is verwerkt in het Projectplan Waterwet t.b.v. de werkzaamheden voor de capaciteitsuitbreiding.

Voorjaar 2020 hebben de bewoners het waterschap geïnformeerd dat de beschoeiing van de oever bij hun woonboten beschadigd is (verrot, dan wel weg gedrukt door de boom of ingezakte wal) en dat een gedeelte van de walkant inmiddels is ingezakt. Het waterschap wil de beschoeiing duurzaam herstellen om de oever te stabiliseren.

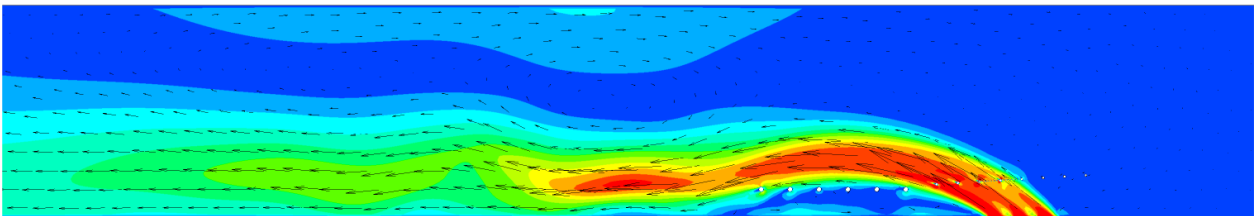
Daarom is Stork gevraagd te onderzoeken welke aanvullende maatregelen gewenst zijn om het water beter te sturen richting het Reitdiep en om op die manier schade aan de oevers en overlast voor de woonbootbewoners te minimaliseren.

Dit onderzoek (bijlage 1) leverde het volgende resultaat op.

Figuur 1: Snelheidsverdeling in nul-situatie uitstroomconstructie gemaal Schaphalsterzijl. Rechtsonder het uitstromend water (als hoge snelheid in rood). Links het Reitdiep.

De voorkeursvariant waarmee de uitstroomrichting kan worden afgebogen naar het midden van de watergang is het aanbrengen van twee rekken, met elk zes verticale lamellen. Het waterschap heeft besloten de aanbevolen maatregelen uit te voeren. Deze voorkeursvariant leidt tot onderstaand verwacht uitstroombeeld:

Figuur 2: Snelheidsveld uitstroming gemaal Schaphalsterzijl in de voorkeursvariant. Rechtsonder het uitstromend water (als hoge snelheid in rood). Links het Reitdiep. Voorkeursvariant: 2 rekken met lamellen onder 30 graden en gelijkmatig verdeeld.

Het herstel van de beschoeiing en de plaatsing van geleideschotten betreft een wijziging van een waterstaatswerk. Daarom dienen de doelstelling en consequenties (effecten) van de werkzaamheden getoetst te worden aan de doelstellingen van de Waterwet als genoemd in artikel 2.1 van de Waterwet in een Projectplan Waterwet.

1.3 Ligging plan- en werkgebied

Het gemaal Schaphalsterzijl ligt in de gemeente Het Hogeland in de provincie Groningen. Het gemaal bevindt zich aan het Winsumerdiep bij de monding op het Reitdiep, tussen Schapehals en Schouwerzijl, op de plek van het oude Schaphalsterzijl. Het waterschap is eigenaar van het boezemgemaal, de uitstroomkokers en de kades. De werkzaamheden worden uitgevoerd benedenstrooms van de sluis.

Figuur 3: Ligging gemaal Schaphalsterzijl. (groene cirkel) en werkgebied (rode lijnen).

Figuur 4: Foto genomen vanaf de sluis, in westelijke richting (bron: Stork). Links: de drie uitstroomkokers monden onder water uit in het Winsumerdiep, daarachter ligt de aanlegsteiger van het Reitdiepveer. Rechts liggen de woonboten. De aangetaste beschoeiing en kade liggen tussen de sluis en de woonboten. Achter in de foto zien we de monding van het Winsumerdiep in het Reitdiep.

2 Aanvullende werkzaamheden uitstroomgebied

Figuur 5: Positionering van de geleideschotten (blauw) en nieuwe beschoeiing (rood).

2.1 Maatregelen en werkwijze aanbrengen geleideschotten

De geleideschotten zijn beschreven in bijlage 2 en 3. De rekken worden aangevoerd met een vrachtwagen, gelost en overgezet op een drijvend ponton. Vanaf het drijvende ponton worden de schotten met een mobiele kraan ter plaatse gemonteerd.

2.2 Maatregelen en werkwijze herstel beschoeiing

De beschadigde beschoeiing rondom de boom wordt vervangen door nieuwe materiaal dat aansluit bij de bestaande beschoeiing, zijnde hardhouten palen, schot en doek. De beschoeiing wordt 1 tot 2 meter vóór de bestaande palen aangebracht en zal in een vloeiende lijn aansluiten op de aangrenzende beschoeiing. Het gedeelte achter de beschoeiing wordt aangevuld met grond en ingeplant met riet.

Het werk wordt uitgevoerd vanaf het drijvende ponton dat ook wordt gebruikt voor het installeren van de geleideschotten. Om de beschoeiing goed aan te kunnen brengen, wordt een deel van de steiger gedemonteerd. Na het werk wordt de steiger weer gemonteerd. Er verandert dus niets aan de steiger.

Tijdens het werk zijn de woonboten niet bereikbaar. Met de woonbootbewoners is afgesproken dat zij ervoor zorgen dat de boten tijdens de werkzaamheden elders liggen.

2.3 Planning

De werkzaamheden aan de beschoeiing en de geleideschotten zijn gepland voor begin december 2020 en worden gecombineerd, zodat gebruik kan worden gemaakt van hetzelfde materieel. De werkzaamheden aan de geleideschotten worden binnen één werkweek afgerond; hetzelfde geldt voor de herstelwerkzaamheden bij de beschoeiing.

3 Effecten van het plan en de werkzaamheden

De plannen hebben tot doel om het uitstroomgebied van het gemaal Schaphalsterzijl robuuster te maken door de:

- beschadigde beschoeiing te herstellen;
- het water uit de uitstroomkokers beter te sturen richting het Reitdiep en om op die manier schade aan de oevers en overlast voor de woonbootbewoners te minimaliseren.

3.1 Watersysteem

Door het plaatsen van de geleideschotten wijzigt de stroming in het traject tussen de sluis bij Schaphalsterzijl en het Reitdiep. Dit heeft echter geen effect op de effectiviteit van het beheer van het watersysteem. Het operationele peil blijft ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.

3.2 Waterveiligheid

Door het herstel van de beschoeiing en het afbuigen van de stroming wordt de noordelijke oever in het uitstroomgebied van het gemaal Schaphalsterzijl robuuster. Dit komt de waterveiligheid ten goede.

De afdeling Beheer & Onderhoud zal er op toezicht zijn dat de werkzaamheden de stabiliteit van de oever niet verder aantasten en de werkzaamheden geen effect hebben op de waterveiligheid.

Het werk aan de geleideschotten kan de uitstroom belemmeren. Om de waterveiligheid te kunnen garanderen, moet het gemaal ten allen tijde optimaal kunnen functioneren. Daarom mag dat werk alleen worden uitgevoerd als het gemaal niet actief is – m.a.w. als er geen water wordt geloosd via de uitstroomkokers – óf als is aangetoond dat het werk de uitstroom niet belemmert. De planning moet één week voor aanvang worden afgestemd met de peilbeheerder en door de peilbeheerder worden goedgekeurd.

3.3 Ecologie

De plannen en de werkzaamheden hebben geen nadelig effect op de ecologie. Op de locatie zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten. Wel geldt de Zorgplicht. Het waterschap stelt de eis dat bij de werkzaamheden de Gedragscode Flora en Fauna wordt nageleefd. Hiermee voldoet het waterschap aan de zorgplicht.

3.4 Overlast voor de mensen

De werkzaamheden worden tussen 7.00 en 17.00 uur uitgevoerd op een doordeweekse dag. Het werk veroorzaakt geen stremmingen op de openbare weg.

De werkzaamheden worden afgestemd met de bewoners van de woonboten. Door de plannen wordt de kans op schade aan de woonboten of de toegangssteiger verkleind.

Het plangebied maakt deel uit van een vaarweg voor de recreatievaart. De plannen en de werkzaamheden hebben geen effect op de bevaarbaarheid en veroorzaken geen stremmingen.

3.5 Legger en beheer en onderhoud

3.5.1 Legger

Nadat het projectplan onherroepelijk is, worden de werkzaamheden zo spoedig mogelijk uitgevoerd. Zodra de werkzaamheden zijn afgerond vindt een oplevercontrole plaats. De nieuwe werken zullen vervolgens worden opgenomen in het beheerregister van waterschap Noorderzijlvest. Vastlegging van de nieuwe situatie zal daarna in de eerstvolgende leggerwijziging worden meegenomen.

3.5.2 Beheer, onderhoud en bediening van objecten

Het waterschap is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de geleideschotten en de nieuwe beschoeiing. De in dit projectplan beschreven nieuwe situatie is besproken met de afdeling Operationeel Waterbeheer (OWSB) en Beheer (B&O) van waterschap Noorderzijlvest en door hen goedgekeurd.

Bij de opdrachtverstrekking voor de realisatie van de geleideschotten geeft het waterschap als eis mee dat uitvoering wordt gegeven aan de Beleidsverklaring Waterschap Noorderzijlvest t.a.v. Europese Richtlijnen met CE-markering en de Richtlijnen Arbeidsmiddelen (het zogenaamde 9-stappenplan CE-markering). Het door Asset Management (AM) opgestelde Technisch Constructie Dossier (TCD) moet gevuld worden tijdens het ontwerpproces en na de realisatie opgeleverd worden (zie bijlage 3).

4 Verantwoording

4.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Het werk dient bij te dragen aan de doelstelling van de Waterwet waaronder:

1. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste en;
2. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en;
3. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Het realiseren van de werkzaamheden draagt bij aan doelstelling 1 (robuuste oever) en 3 (minimaliseren schade voor woonbootbewoners).

4.2 Verantwoording van de keuzen in het project

Waterschap Noorderzijlvest heeft samen met de gebruikers van de oever geconstateerd dat de noordelijke oever beschadigd is en de beschoeiing hersteld dient te worden.

Het waterschap heeft een advies laten opstellen m.b.t. de realisatie van de uitstroom van het gemaal Schaphalsterzijl, rekening houdend met de capaciteitsuitbreiding die in 2020 wordt gerealiseerd (bijlage 1). De werkzaamheden voor de geleideschotten vloeien voort uit dit advies.

4.3 Benodigde vergunningen en meldingen

Het herstel van de beschoeiing en de plaatsing van geleideschotten betreft een wijziging van een waterstaatswerk. Daarom dienen de doelstelling en consequenties (effecten) van de werkzaamheden getoetst te worden aan de doelstellingen van de Waterwet als genoemd in artikel 2.1 van de Waterwet in een Projectplan Waterwet.

5 Bevoegdheid en gevolgde procedure

5.1 Bevoegdheid terzake vaststelling en uitvoering van het plan

Ingevolge art. 5.4 van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een of meer waterstaatswerken door of vanwege de beheerder in overeenstemming met een daartoe door hem vast te stellen projectplan. De bevoegdheid tot vaststelling van een projectplan berust op grond van het bepaalde in de artikelen 56 Jo. 77 van de Waterschapswet in beginsel bij het Algemeen Bestuur van het waterschap. Het Algemeen Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest heeft echter, met gebruikmaking van de delegatiemogelijkheid ex. art. 83 van de Waterschapswet, de bedoelde competentie overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Krachtens het Delegatiebesluit waterschap Noorderzijlvest 2015, gedateerd 2 december 2015, is het Dagelijks Bestuur bevoegd dit projectplan vast te stellen. Aan artikel 84 van de Waterschapswet ontleent het Dagelijks Bestuur de bevoegdheid om het vastgestelde projectplan uit te voeren.

5.2 Procedure

De wet voorziet niet in een verplichte procedure voor de voorbereiding of vaststelling van dit projectplan. Het wordt aan de inzichten van de beheerder overgelaten om de meest geëigende procedure te kiezen.

Het waterschapsbestuur heeft ervoor gekozen om dit projectplan niet voor te bereiden met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zoals opgenomen in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De reden hiervan is, dat de impact en uitstraling van het project beperkt is en niet tot substantiële wijziging van de bestaande waterhuishoudkundige situatie leidt.

Aan de vaststelling en uitvoering van het projectplan zijn voorts geen grote bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële consequenties verbonden.

6 Rechtsbescherming

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan degene wiens belang rechtstreeks bij het projectplan is betrokken, gedurende een periode van zes weken vanaf de dag na de bekendmaking, tegen dit projectplan een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het Dagelijks Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest, Postbus 18, 9700 AA te Groningen. Het ondertekende bezwaarschrift dient in ieder geval te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- een motivering, waarin wordt aangegeven op welke gronden de belanghebbende zich niet met het bestreden besluit kan verenigen.

U kunt er ook voor kiezen om het bezwaarschrift digitaal in te dienen. Dit kunt u doen via een formulier op onze website www.noorderzijlvest.nl/bezwaar.

De indiener van het bezwaarschrift kan in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter. Indien het Dagelijks Bestuur met een dergelijk verzoek kan instemmen, kan het volgen van de reguliere bezwarenprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht achterwege worden gelaten en zendt het Dagelijks Bestuur het bezwaarschrift als beroepschrift onverwijld ter (verdere) behandeling door aan de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht, Locatie Assen, Postbus 200, 9400 AE te Assen.

Het projectplan treedt in werking met ingang van de dag volgend op die van de bekendmaking. Op grond van artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar of beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan, indien onverwijld spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist, de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht, Locatie Assen, op verzoek van een belanghebbende een voorlopige voorziening treffen. Tegen het projectplan moet door de belanghebbende in dat geval wel bezwaar zijn of worden gemaakt, dan wel beroep zijn of worden ingesteld.

7 Bijlagen (los toegevoegd):

- 7.1 Bijlage 1: Afbuigen uitstroomrichting gemaal Schaphalsterzijl**
- 7.2 Bijlage 2: Ontwerpspecificatie uitstroomgeleidingrekken**
- 7.3 Bijlage 3: Ontwerptekening uitstroomgeleidingrekken**